

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII Ч. 175 НЬО ЙОРК І ДЖЕРСІ СІТІ, четвер, 6-го вересня 1945.

No. 175. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, September 6, 1945. VOL. LIII.

ПРИ ЦЕНТРА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ
АМЕРИКИ

ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ
ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: WErger 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: WErger 4-1016
4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES
OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ЗБИРАЄТЬСЯ ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ МИРНИХ ЗАВДАНЬ

Скорше ніж у звичайних часах повернувся конгрес із вакацій, щоб забратися до наладнання великих питань, зв'язаних з приверненням загального миру. Заки комісії придуть з готовими проектами перед повний конгрес, президент переведе конференції з провідниками обох палат про те, які проекти пропонувати наперед до ухвал. Найбільш пекучою є справа реконверсії і над нею ведуться вже переслухання в комісіях. Реконверсія обіймає цілу низку законопроектів, які мусять бути передискутовані зрід, щоб могли досягнути свою ціль. До важких справ належить теж законодавство для втримання контролю над атомовою бомбою, яка загрожує долі цілого людства. З інших справ пекучою є справа наладнання платні для безробітних і унормування відносин на фарамах.

УРЯД ПЛАНУЄ ПІДНЕСТИ РОБІТНИЧУ ПЛАТУ НА ПОЛОВИНУ.

Директор Економічної Стабілізації Вільям Г. Дейвис виявив, що федеральний уряд склав уже плани, як піднести робітничу заплату в цілому краю від 40 до 50 відсотків теперішньої плати. Труднощі в переведенню плану не дадуться скоро усунути і на це треба найменше одного року часу. У деяких ділянках праці це може вдатися аж упродовж 5 літ. Цю справу обговорював Дейвис у дискусії з пресовими агентами робітничих організацій.

Уряд готов даліше перебирати фабрики загрожені страйком.

Дейвис виявив, що уряд працює прискіпшеним темпом для реконверсії. Однак тому, що цю справу можуть припинити самі робітники через неумотивовані страйки, уряд хоче затримати в своїх руках право перебирати під свою управу фабрики і підприємства, загрожені страйком. Головно такі підприємства має уряд на увазі, які вважаються есенціальними для продукції матеріалів до ведення інших підприємств.

ПРИСПІШУЮТЬ 14 МІЛІОНІВ МІСЦЬ У ФАБРИКАХ.

Комісія Робочої Сили виготовила плани, як приготувати 14,000,000 робочих місць у фабриках, щоб як найшвидше забезпечити робітникам працю. Тільки „джабів“ було у фабриках в мирні часи саме перед вибухом війни в 1941. р., отже це є мінімальна вимога для переведення краю до нормального стану. Комісія Робочої Сили надіється досягнути свою ціль впродовж кількох найближчих місяців.

РОСІЙСЬКІ КОРАБЛІ ПОПЛИЛИ ПІСЛЯ ПОКІНЧЕННЯ ЛЕНД-ЛІЗУ.

Як лише скінчився Ленд-Ліз, російські кораблі, які стояли на якорі в пристані Портленд, у стейті Орегон, відплили додів. Вони прибували сюди в більшім числі, щоб набирати матеріали. Деякі піддавалися направи. Однак з покінченням Ленд-Лізу направи, платні в американських долларах, коштували забагато і тому кораблі будуть направилені в російські пристані. З кораблями шезли теж і російські моряки, які діставали гроші в американській валюті і не сміли брати їх додів. Тому вони пропускали гроші в Америці чи то на забави, чи на закупню краму, якого вони не можуть дістати в своїм краю. Тепер все те стало і пристань над Коломбія Ривер пустіє.

ЗА ЗЛУКУ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ З КОНГРЕСОМ СЮ.

Ньюйорський посадинок Фіорело Ля Гвардія виготосив по радіо промову з пляном злучити обі головні американські робітничі організації, а це американську Федерацію Праці і Конгрес Промислових Організацій в одну могутню організацію всіх робітників під назвою Американський Конгрес Праці. Він відкрив теж плани, над котрими він працював довгий час, для устійнення робітничої плати впродовж року. Ці плани переговорив він уже з визначними економістами й робітничими провідниками.

АРМІЯ ЗАТРИМАЄ 665,000 ВОЯКІВ У КРАЮ.

Департамент війни планує затримати в краю 665,000 вояків. Будуть це вояки у віці понад 45 літ, які в День Перемоги Над Німеччиною — отже 12. травня 1945. р. — мали 45 або більше точок служби. Крім того не будуть мусіти йти за море такі, що мають 37 літ безогляду на точки служби, а даліше такі, що мають 34, 35 і 36 літ і мають більше ніж один рік почесної служби.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатися з оголошень знаменитих нагод для за-
робітку, поданих у оголошеннях наших робіт у „Свободі“?

Зміна амбасадорів зв'язана з політикою в Аргентині

Аргентинський амбасадор до Злучених Держав, Ібара Гарсія, відкликаний з Вашингтону до Буенос Айрес і піде на спочинок. Він був давніше підсекретарем заграничних справ Аргентини і був назначений амбасадором до Злучених Держав щойно 8. травня 1945. р. Аргентинський уряд не каже нічого, хто прийде на місце Ібари.

У відповідь на закид американського асистента секретаря стейту Нілсона Ракефелера, начеб то Аргентина не додержала умов з Між-Американською Юнією, аргентинський міністер заграничних справ Кук заявив, що він видасть Білу Книгу для опрокіннення цих закидів.

Американський секретар стейту Джеймс Ф. Бірнс оприлюднив заяву, що Вашингтон назначить незабаром нового амбасадора до Аргентини на місце відкликаного амбасадора Спрулла Брейдена.

Бувший підсекретар стейту Сомер Велес оприлюднив свій погляд у синдикуваній статті на політику Злучених Держав супроти Аргентини. Він каже, що як секретар Стетнінуса так і секретар Бірнс ведуть політику односторонню, яка змагає до застрашення Аргентини. Така політика лише доводить до напруження відносин між обома країнами, а наслідок її такий, що в Аргентині спиноється введення справжніх демократичних засад правління. Якраз тоді, коли Америка не застрашує Аргентину, переведено більше демократичних реформ ніж вчасі погроз — твердить Велес.

РЕЛІГІЙНА ПРОПАГАНДА В МЕКСИКУ ВИКЛИКУЄ НЕГОДУВАННЯ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Католицький архієпископ Мексину Луїс Мартінез проголосив хрестоносний похід проти протестантської релігійної пропаганди в Мексику. Упродовж 6 тижнів записано 8 випадків нападів католиків на протестантів. Впері з агітацією проти поширювання протестантизму з півночі йде агітація проти Злучених Держав. Нападів католиків на протестантів ні зарековдовано в газетах, але про них повідомлено президента Камача і департамент справедливости.

Злучені Держави дали мовчки згоду на те, щоб Совети забрали Сахалін і Кулилі

Таку заяву зложив секретар стейту Бірнс, заки виїхав з Вашингтону до Лондону на наради Ради Заграничних Міністрів, себто на наради тої Інституції, що має підготовляти рішення у важких міжнародних непорозуміннях, які остаточно вирішуватиме Організація Об'єднаних Держав. Ось та тиха згода наступила в часі конференції в Ялті. До цього Бірнс додав, що Злучені Держави не зобов'язані до нічого в справі Курильських Островів, щодо яких він же матиме розмову з Вячеславом Молотовом, советським комісарем закордонних справ, як він прибуде до Лондону на наради.

РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО СТРАШНІ НАСЛІДКИ ВИБУХУ АТОМОВОЇ БОМБИ

До Злучених Держав дійшли з Японії від американських кореспондентів перші описи їхніх вражень, що їх зазнали, коли оглядали японське місто Гірошіма, на яке скинено атомову бомбу дня 6. серпня. Ті описи є жажливі. Атомову бомбу, скинену на це місто, пише В. Г. Лоренс, кореспондент часопису Нью Йорк Таймс, вбиває ще тепер деїно до 100 людей. Блукаючи дві години по середині міста, кореспондент пише, що куди не глянеш, відчуваєш смерть. Люди, шукаючи за загинувшими чи рештками майна, мають уста обложені газовою обв'язкою. Гірошіма є гірше зруйнована ніж Варшава чи Сталінград, і то від удару однієї атомової бомби. Середина міста, в обемі яких чотири квадратні милі, не має майже ні одного будинку, щоб остав цілим. Японці твердять, що досі згинуло наслідком атомової бомби 53,000 осіб, а заповдають, що це число дійде до 80,000. Лікарі кажуть, що не можуть дати собі ради з ратуванням. Населення Гірошіми виносило до війни 343,000 осіб. Рахують, що третина пропала. Як один з кореспондентів запитав японця, що його вважав „любяльним“ супроти американців, як японці відноситься до американців через ту атомову бомбу, той відповів, що „ненавидять їх“. І це, пише цей кореспондент, можна було вичитати з очей людей, яких зустрічалося.

ЧЕТВЕРТА ФРАНЦУЗЬКА РЕСПУБЛІКА НА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРИНЦИПАХ

Святкуючи 75-ту річницю Третьої Республіки, ген. Шарль де Голь заповів, що по виборах у жовтні відбудеться референдум, що вирішить її судьбу. Засувавши, недомаганий Третьої Республіки ген. де Голь заявив за Четверту Республіку, побудовану на демократичних принципах, на свободі, справедливості і суверенності народу. Він певен, що французький народ заявиться у референдумі за те саме.

ЩОБ „ЗВЧАЙНИЙ ЧОЛОВІК“ ЗРОЗУМІВ ЦІЛІ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Цього малоб доконати Інформаційне Бюро, над яким ніякий край не мав би цензури, а яке булбб створене заходами Об'єднаних Держав і розясняло цілі і завдання цієї організації.

НЕ ЗАБУВАЙМО І ЗА КОРЕЙДОРУ Японці, що ведуть у полон геройських оборонців Корейдору на Филиппінах, сміються і радіють, а полонені в сумі. Якжеж чаші змінилися, коли порівняти ту сцену з травня 1942 року з теперішньою у Филиппінах, де здалися японська армія з ген. Ямашіті.

ОКУПАЦІЯ ЯПОНСЬКОЇ СТОЛИЦІ ЗАЧНЕТЬСЯ УЖЕ В ЦЮ СУБОТУ

Перші прикази начальної команди ген. Доглеса МекАртура, видані в самій Японії, відносяться до самої окупації краю. Видно, що ходить про поспіх, себто про якнайкорше обсадження американськими військами усіх головних островів, з яких складається властива Японія. Усе відбувається згідно з пляном і в якнайкращому порядку. Окупація столиці краю, Токіа, зачнеться в суботу. Ген. Айхельбергер визвав бувшого начальника японського генерального штабу, а теперішнього військового дорадника японського цисаря, полевого маршала Джен Сугіяму, і подав йому до відома умовини, під якими американська армія входить в Токіо. Всюди мають бути англійські назви, щоб американські вояки могли легко орієнтуватися. Теж подано інструкції щодо гігієни, щоб забезпечити здоров'я вояків. Військовою американською частиною, що перша ввійде до японської столиці, буде славна Перша Кавалерійська дивізія, що перша ввійшла переможно до Манілі, столиці Филиппін, по їх визволенню.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР НА ВЕЙК.

Кульмінаційною точкою в геройській боротьбі за відбиття від японців острова Вейк, було видвиження тамже американського прапора. Наступило воно 4. вересня, як японський заступник адмірал Шігетмацу Сакаїбара, прибув на американський кружляк і підписав документ здачі. Потім вийшли на берег острова американські моряки й застрйомили американський прапор. Як підносили прапор вгору, японський штаб враз з адміралом стояли „на позірлі“. Кореспонденти пишуть, що японці поводитись коректно, а японський адмірал заявив, що йому прикро, що Японія мусить здатись, але радий, що коли вже таке сталося, що можуть здатись американцям.

ТІЛЬКИ ДЕЯКІ БЕШКЕТИ, А НАЗАГАЛ ДИСЦИПЛІНА.

З того, що передала японська радіова агенція про поведення американських окупантів японських сил, можна вносити, що окупація не видиває ніяких особливих проблем, та що вояки поводитись задисципліновано. Але радіо згадує про „шість брутальних випадків“ і „38 випадків грабежі й незаконного поступовання“. Теж згадується, що міністерство подало населенню поради, як треба себе держати, щоб уникнути неприємних інцидентів з американськими військами. Між іншим дораджену щільно замикаати двері, не їздити чи ходити непотрібно ночами, що відноситься в першу чергу до жінок, а як нападуть на чийсь дім, то кричати на поміч і взивати сусідів. А як кого нападуть то боронити себе кусанням, здиранням відзнак для доказу і т. п.

Американська команда в Йокагамі подала, що не знає нічого про ніякі випадки грабунку.

ПОЛОНЕНІ — ПАНАМИ ТЮРМ.

Судьба міняється, коли подумати, як то низько кланяються тепер японські дверники і наставники над таборами полонених тим американським полоненим, над якими вони були недавно панамі життя і смерті, а які тепер на приказ ген. МекАртура перебирають ті табори під свою управу з тим, що начальником у таборі стає найвищий рангою американський старшина, перебуваючий у таборі.

МИР ЧИ ДАЛІ ВІЙНА?

Таке можнаб сказати про Совети, що вправді проголосили офіційно закінчення світової війни і його відсвяткували, але ще далі видають военний бюлетен, у якому написано таке: „Нема ніяких істотних змін на Далекому Сході“.

ПРО ЯПОНИЮ У БУДУЧЧИНІ.

Японський цисар Гірогіто отворив 88. сесію Імператорського Союму. У своїй престольній промові, виготосеній до членів обидвох палат, Гірогіто не згадав ні словом за „безумовну здачу“, чи взагалі за здачу і прогру Японії, а тільки говорив про „залишення ворожих кроків“ і „надзвичайні міри“, які треба було повзяти. Але заповів, що японська політика в будуччині буде така, що буде старатись здобути Японії довіря світу, розбудувати мирну Японію і вложити свою пайку до поступу людства. Кажуть, що як Гірогіто читав манускрипт, то його очі були заліті слізами.

ЗДАВСЯ АМЕРИКАНЦЯМ.

Ген. Матео Капіннін, американець, роджений на Филиппінах, що покінчив був Вест Пойнт, і став в обороні Японії, здався американцям. Заявив, що прийшов, щоб його повісили. Він перебував в місцевості Нара, де жив собі вигідно разом з Хозе Лорел, ляльковим президентом Филиппін, наставленим японцями.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРШІ ШЛІТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожнік чотири центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською Частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКА І ФРАНЦІЯ

Шарль де Голь, президент тимчасового уряду Франції, відвідав Злучені Держави та Канаду і, як загалом признають, залишив по собі якнайбільше враження. Очевидно, що не іде тут про саму особу ген. де Голя, хоч і особистість відіграє часто велику роль, але про Францію, яку він заступав, в якій інтереси говорив.

Вислід його подорожі: Кредити, які він певно дістане, як з Злучених Держав, так і з Канади.

Але чи це найважливіше?

Правда, мав рацію де Голь, коли зазначував кілька наворотами, що заки зачнетися велика політика, треба спершу французький наряд одягнути і дати йому істи, бо це є передумова порядку, а загальною хаосу. Бо як ще й в Франції люди потратять цілком голови і запанує анархія, то які вигляди для решти Європи? А на Францію звикли в Америці глядіти як на Європу, її представницю. Завалиться Франція, то й завалиться з нею і Європа. А це знов означає, що завалиться демократія, такий лад, що побудований на демократичних ідеалах; таких, які ще існують в Європі в Франції, а які цілком подібні до тих, що ввійшли в основу американського порядку життя і думання.

Ось останнє це є те, що є найважливіше. Це є те, на що в Америці звертали найбільшу увагу, бо демократія це те, що звязувало Францію й Америку від самих початків постанов Злучених Держав. Це те, що було підставою сердечних відносин між обидвома державами. Це те, що заважило на ентузіастичним прийняттю ген. де Голя з боку американців. Бо американці, що так тепер звязались з Європою, відчували, що вони її не доведуть до порядку, якщо не стане їм до помічі нова, здорова Франція, не заражена тоталітарним бакцилем. А де Голь саме таку Францію представляє.

В Америці всі відчували, що демократичній Франції треба допомогти, щоб вона якнайкорше заняла місце між першовими світовими потугами, бо тоді підніметься й її авторитет в Європі, що конечно потрібно.

Франція мала і далі має в Америці великого приятеля. І то, як сказано, в першу чергу тому, що вона демократична, що в ній люди живуть подібними ідеалами, як і в Америці, й в такому суспільному ладі, що теж подібний до американського. Усе те ген. де Голь завважив і potwierдив. Він відіхав з Америки з добрими надіями, хоч ждав на них довгі роки і мусів витерпіти за той час не одно терпке слово, теж і урядове, і то з найвищого верха. Та такі речі бувають в звичайному громадському житті і міждержавному. Але треба видержати і стояти твердо при ідеї. Це й робив де Голь і тим переміг. Тому його тепер так пошанували ще й особисто.

СВІЖИЙ РИНОК ПРАЦІ

Яких два роки не треба було навіть думати про ринок праці. Його просто не було в Америці, бо за робітником був попит у газетах і на вулиці, а коли він пішов до бюро, якоїсь робітні чи фабрики, то з ним за ціну не торгувалися. Часто сам робітник її подавав. День 14. серпня як день перемоги над Японією, є теж початком новітнього ринку праці. Він багато відрізняється від давніших ринків.

Ще перед війною за робітників вважали таких, хто працює руками у фабриці, чи загалом робив чорну роботу. Бюрових робітників, хоч вони теж наемні і може гірше платні ніж чорнороби, називали часто „білоручками“, тобто „гвайт калер воркер“, але не „лейбер“. А між іммігрантами ще тоді покутувало неоправдане вирізювання „робітників“ і „панів“, тобто „простих“ людей і „вчених“, хоч обидві категорії були в однаковій економічній положенню.

Війна принесла і в цьому напрямі зміни. Военна техніка пішла так високо, що машина заступила місце „простого“ воюка. Тому і воюки і робітники мусили стати механіками. У фабриках було велике запотребовання вишколених механіків і тому управи фабрик давали нагоду робітникам на кошт підприємства навчитися якогось спеціального роду механіки. Крім цього відіграно окремі курси для недавніх простих робітників — теж на кошт підприємства або уряду. А там, де колись лише одиниці могли дістати становище, тобто у хемічних, інженіринських та високих технічних заведеннях, тепер приймали людей сотками і тисячами. Туди пішли люди із середньою або високою наукою і стали нічим іншим а тільки „робітниками“. У такий спосіб вишлялися тепер „чорнороби“ з „білоручками“ і тепер всі вони є лише робітниками. Одна й друга категорія вміє себе вже цінити і вміє собі взаємно помагати.

Це впадає в вічі кожному, хто йде до бюро праці. Там по самій поведінці можна, пізнати „білоковнірцевого“ робітника, який же терпеливо своєї черги із колішнім „чорноробом“. Як один, так і другий, мають на продаж один крам, а то працю.

Ще перед місяцем лавки в бюрох праці були покриті пороком. Прийшов один — другий, навіть не сів. Тепер лавки вже блищать, бо їх витирають апліканти. Сидять, ждучи на свою чергу. Коли хто дістанеться до управителя дотичного відділу, то управитель не багато тепер церемониться. Питає ввічливо: „Приймає, чи ні?“ — бо на цю роботу вже вже хто інший. Замітне те, що старші віком

дістають тепер скоріше працю. Просто тому, що їм не багато лишається. Як він не має спеціального вишколу, а дістає оферту, то він хапає, що йому дають, навіть за нижчу ціну, ніж мав, у часі війни. Він відчуває що його сила вже не та, що була перед двома-трьома роками. Военна конечність вирізювала з нього життєві соки і він хоче ще рештками сил запрацювати хоч на щоденний хліб, щоб не витратити тих ошадностей, які зложив за час війни.

З молодшими інша справа. Вони можуть торгуватися, можуть відкидати „джаб“, поки не дістануть того, чого хочуть. Вони можуть теж і нічого не робити, а бавитися, доки не пропустять зароблених грошей. Їм сил до праці не бракує і вони скоро на своє найдуть.

Коли порівняти теперішні пововенні часи з попередніми, то пізнають різницю. Після першої війни мало хто думав про так звану „реконверсію“. Робітники ждали терпеливо, поки підприємці не налагодять фабрик і не закінчуть до роботи безробітників. Тепер інакше. Тепер розуміють, що безупинні перевороти у світі і недовілля безробітних мас може довести й Америку до якоїсь кризи. Тому і приватні підприємці, зорганізовані в Краеве Товариство Вирібіників, і уряд, приготували давно програму, як заспокоїти безробітників. Ніхто не хоче тепер виставляти край на ризико і на якісь ближче неznані заворушення. Так, як боються з одного боку війни, так з другого боку боються правлячі кола безробітних мас. Совети показали страшну дійсність. Коли в царській Росії влада страждала авторитет і внаслідок революції створено уряд, який заводив в цілому якійсь неволю й різню, ніхто не хоче тепер брати відповідальність за подібне нещастя в нашому краю. Ось тому всі відповідальні одиниці, групи й партії на випереди передумують, як дати працю кожному, хто лише може працювати.

Коли хвилює це і не налагоджені нові варстати праці, то йдуть гарячкові зусилля, щоб їх налагодити як найкорше. Крім цього тут ще й інша філософія. Безробітна людина мусить чимось запрягати свій ум. На безробітних лише чатують „філософи брехні“, тобто большевики. Щоб врятувати людей від цих філософів, треба їм дати працю. А праця убагродотнює людину, дає їй зміст життя і заспокоєння її потреб.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЗЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЗЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ СОЮЗІ

Здичиння і божевілля, на які нема назви

Філадельфійська „Америка“ помістила ряд дописів про те, як жили українці в Німеччині в часі цієї війни під наголовком „Трагічні роки 1939-1945“. Ось ті дописи походять спід пера відомого до війни українсько-галицького публіциста і письменника — Анатолія Курдича.

Усе, що там коротенько описане про українське життя під націстами в самій Німеччині, чи на українських землях, є нічим іншим, а тільки простим обвинуваченням в цілковитім здичинні і божевіллі не тільки самої нацистської влади, але й тих німців, яких вона виховала нацистською, варварською доктрина, бо автор, наприклад, описує з власного досвіду таке, що його вівало до виправдання Гестапо за те, що з боку галицьких українців „українці-придирки“ як зазвичай немовля дослівно в газети, допомогло дрібкою полотна на пеленки“.

З тих дописів подамо коротко наступне:

Праця яку діставали українці в Німеччині була „найтяжча, найчорніша і найпримітивніша“.

Харч, який діставали, був у порівнянні до праці цілком невистарчальний. Вільного часу було обмаль. За харч, отой нужденний харч, „зводжено українців і українок до ролі наймитів і наймичок, які не працювали, а дослівно гарували від досвіду до 10 чи 11 годин вночі“.

Коли іде про галицьких українців, то їх, принаймні на початку, ще не гнали силою на роботи в Німеччину, а гнала їх туди нужда. Зате на східній Україні „відбувався набір цих робітників способом, що нагадував найлютіші часи невольництва... людей поривали, де попало, на вулиці, з поля, по дорожці, не даючи їм навіть змоги попрощатися з найближчими і взяти найконечніше на дорогу“.

Автор розповідає випадок з українкою, приділеною до одної німкни на службу. Німкня спитала його, чому та українка цілими днями і ночами ридає. І він „від нещасної довідався, що її матір четверто дітей, вхопили, приклалиши їй кріса до грудей, на авто просто з ріки, де вона прала білля, не даючи їй попрощатися ні з дітьми, ні з чоловіком і ось уже рік, як у неї ніякої вістки з дому“.

Такий випадок, пише Курдич, не був випадком: „людей ловили як звірюк, пакували в вагони і вивантажували на визначені місця, де знову розривано сімі, батьків від дітей, подруг і рідних“.

А як було з ними в самій Ні-

мечині, куди їх силою завезли? Отже так:

„Німеччина застосувала до них несотворені й нечувані до ті методи поліційного режиму: їх позначили видною далекою квадратною, синьоблою машинкою на грудях зі словом „Ост“ („Схід“), їх замкнули в бараки і за кільчасті драти, їм не дозволили ходити в будень по місті, а коли в неділю випускали на прохід, то під „опікою“ й поліції наказувала на той час замикати всі брами та крамниці, — ніби на місто виходили дикуни і гордорізи. Не дозволяли їм теж їздити трамваями і поїздами, ходити до кін і ресторанів, до лікарів-німців і т. д. Найприкріше, не дозволяли їм навіть на релігійну опіку та на контакт з братами-галичанами... Обезправлений і обездолений український робітник не діставав отак ніякої хочби моральної піддержки, бо організації з Галичини були для них замкнені і звязок з ними утруднений, а релігійної опіки, як кажемо, не було. Навпаки, всім священикам, що діяли в Галичині в Райху, робили нечувані перешкоди в контакті з „Остами“. Їх робили особливо відповідальними за появу хочби одного робітника-українця зі Сходу в церкві (чого на честь священикам кажучи, вони зовсім не боялися!), заборонили уділювати Найсвятіші Тайни, за кожним кроком тих священиків слідували, за найменший „прогріх“, скажім за подачу молитвенника чи св. Тайни, викликували до Гестапо, погрозували, арештували, а то й засиляли до концентраційних таборів“.

Як знов виглядали кільчастим дратом огорожені бараки, завалені українськими робітниками зі Сходу? Ось так:

„Бруд був постійним гостем тих бараків, а блощиць в них було стільки, що люди воліли навіть в осени спати під голим небом, ніж лягати у „хаті“. До мешкання достроювалася і їда. Всі подвіря кухонь при таких бараках були завалені ріпою і бруквою. Юшка з брукви була жахливою щоденною стравою наших братів і не диво, що вони жебрали і крали, що попало ходили на смітників збирати відпадки і готові були на кожную роботу за шматок хліба. Це останнє відбилося зокрема на дівчатах знад Дніпра: усякі голяндки, італійці й інші робітники використували їх за їду, за будьяку дурницю, за панчішки, за наложницю і коханок і на це не було ради...“

Влада гостро карала таких німців, що милосердили над тими нещасними людьми. Автор описує випадок, що німкню - пекарку засуджено на

два роки тюрми за те, що давала цим нуждарям хліб, а в часописах лаяно її та її дочку як злочинців, що розкрадали народне майно!

Окрему картину становить історія з обкраданням українських робітників в Німеччині при платні, з якої буквально робітник ніщо не діставав.

Та ще гірше було життя українських полонених, особливо тоді, коли вони, як це було на початку, попадали в полон сотнями тисяч, на що Німеччина не була цілком приготована. І так: „Іх держали тяжкими у просто людських муравлях під голим небом, не даючи їм цілими днями нічого їсти. Людей, що гинули з виснаження, голоду, спеки і хворіб, зносили з таких мурашників денно сотнями. Дикунське своєвілля і бута необузданих вихованців німецького режиму розперизувалася над цими безборонними й пісвиними людьми до безкраю, їх били, до них стріляли, над ними знущалися, як не знущався в тіжжє Німеччині ніхто над звірною. Мрією кожного полоненого було піти геть, хочби і на хто-зна яку каторгу, хочби і в пекло, але геть з таких, офіційно званих „перехідних таборів“... Ці полонені діставалися на найгіршу, найчорнішу і небезпечну для життя працю, яку виконували на дослівно одини брукви. Голод був серед полонених таких, що навіть „на роботі“ вони їли живих жаб і мишей, зловлених на полі, а сирі бараболі і сирі бураки були для них люксусом. Люди пухли з голоду до того, що не могли колін згинати... Мені відомі факти, коли полонені їли вугляні брикети та зерни, розсирвавши його на шматки, собаку, що забіг між них, тепле й отікаюче кровю сире собаче м'ясо...“

Ось тим автор пояснює, чому згодом, як уже надходив німцям кінець і вони звязалися формувати „добровольчі дільні“ з росіян, українців, та інших, пішли тамтуди полонені, що добивалися в тому ніщо інше, а тільки можливість врятувати своє власне життя.

Про кінці автор згадує ще про відношення до українських націоналістів.

Пише так:

„Але найбільшу нагілку поведено проти тих, що мали марку українських націоналістів, — загально відомий був обіжник Гестапо, щоб таких „підозрілих“ негайно ловити та „потихенько“ ліквідувати... Політика Німеччини супроти українців стала ясна і безоглядна. Так найшовся напередодні 1945 року в німецьких тюрмах концентраційних таборів майже весь актив української заробітної еміграції в Німеччині...“

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іммігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

71)

(Всі права застережені)

— Нам з тобою, громадяни-не Безхатний — говорив йдучи сам до себе, — можна говорити отверто, нічого не ховаючи. Бо ми — Безхатний, з ласки Божої і ворогів. Маєтків не збиваємо, душею не кривимо ні своєї національної честі чи людської гідності на зелені не міняємо. Отже, ми, можна сказати, стовідсотковий одностайні. Правда, ми з тобою беремося критикувати інших, переробити світ хочемо. А критика річ дуже погана. У нас критикувати не можна, бо ми бездержавні... Та нас тепер ніхто не чує, можемо собі й покритувати.

Певно, критика погана.

Погано робить той, що критикує. Та ще поганіше роблять ті, що на критику накидаються, лають, трохи не зрадниками критиків роблять. А чому б не піднягнутися, чому б не винести вчинків, які критику стигають? Знаєте з преси, громадяни, який стан нашого громадського життя тут, у благословенній Канаді. Маємо великі групи, так сказати, Домініанного значіння, маємо дві, чи властиво три вже церкви, а ще одна кандидує також четвертою церквою стати. Політичні організації попри себе — мають жіночі секції, організації молоді, бувших во-

завці запомогів. Одні й ті самі люди займають становища в центрах. В одній головою, в другій секретарем, в третій скарбником, в четвертій контролером, в п'ятій шось ніби міністром без портфеля. Бачиш, громадяни, організації, при яких містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існують на Божому світі... А колиб існувала одна тільки національна організація, при якій містилося аж чотиринадцять інших, з головною споріднених. Членства у всіх і півсотки не набиралося, за те у зарядках кожної по сім-вісім душ, отже не менше сотні організаційних становищ! Тимто й організації слава лише, що існую

Росія хоче винищення, а не повороту українців!

В канадському „Українському Голосі“ з 29. червня б. р. пишеться у вступній статті п. н. „Чи чув хто?“ про дуже важну і актуальну справу: Чому українські скитальці в Європі не хочуть вертати під советську владу, а теж, чому Україна не визнає їх вертати, так, як це, наприклад, робить хочби варшавський, польський уряд, що є про-большевизний.

У цій статті, яку передаємо майже в цілості, читаємо таке:

Звідомлення з Німеччини, надіслані так військовими, як і другими представниками союзних держав, говорили, що між „зрушеними з місця“ людьми, яких найдено в Німеччині, найбільший процент творили „росіяни“. Мало їх там бути около 5 мільйонів. Звідомлення, що доходили до нас приватно від українців в Німеччині, говорили, що українців найшлося в Німеччині 4 до 5 мільйонів. З того виходить, що майже всі „росіяни“ в Німеччині — були українці. Росіянами називають їх тільки в переноснім значінні. Советський Союз може бути урядовою назвою для Росії, але загальною назвою — Росія, тим більше, що й для росіян він звичайно тільки Росія. А як Росія остане далі буденною назвою для Советського Союзу, то й мешканці Советського Союзу називаються далі в буденній мові росіянами. Таким робом нема в тім нічого дивного, як українців називають досі росіянами.

Як би не баламутило з назвою росіян для українців, то в цілком іншому світлі виходить нині вісти про те, що мільйони „росіян“ не хотіли вертати до Росії. Не хотіли вертати не росіяни, а українці, які хотіли вертати тому, що не хотіли їхати до Росії, бо Росія для них не батьківщина, а ворожа країна. Росія для них не рідний край, а гнобителька рідного краю, і через те, як би навіть хотіли вернути на Україну, то вертали би в неволю, а вони під ярмом не хочуть жити, хоч би це ярмо було і в ріднім краю. Наділі, вони вже заздалегідь знали Росію, щоби дурити себе навіть надіями на життя в неволі в ріднім краю. Вони знають, що їх чекає там щось гірше — муки і смерть. Так було з другими, так було і з ними самими. Оттому вони й відмовляються від повороту до дому. Як мають вмирати, то їм вже все одно вмирати й на чужині.

Не хочуть вертати до дому українці і не хочуть вертати поляки. Однак поляків є бо- дай кому кликати до дому. Є кому обіцяти їм, що їм не стане нічого злого, і що вони зможуть жити і не бояться переслідувань. Прем'єр Осубка-Моравські враз з бущим прем'єром, а тепер заступником прем'єра, Миколайчиком, кличуть поляків, щоби вертали до дому і нічого не боялися. Та чи чув хто, щоби й українців кликав хтось до повороту до дому? Не кликав їх ні прем'єр Хрущов, ані голова президії верховної ради Гречуха,

Press Reports

Urges U. S. Help Ukraine PW's

Ex-Captives of Nazis Fear Exile or Execution by Reds

Declaring they feared execution by the Russians, a plea for Ukrainians who formerly were prisoners of war of Germany was made to President Truman yesterday in a letter from Stephen Shumeyko, secretary of the Ukrainian Congress Committee of America.

Shumeyko, of 348 Boyden ave., Maplewood, N. J., in his letter, addressed also to Secretary of State Byrnes, asked U. S. intercession to prevent forced repatriation of Ukrainians.

Classified as "displaced persons," he said thousands were in Central Europe, particularly in the American zone of occupation, and afraid to return to the Ukraine.

Fear Execution by Reds.

"As traditional foes of tyranny and totalitarianism and as believers in the independence of the Ukraine, these Ukrainian DP's suffered much at the hands of the brutal Nazis, either as forced laborers or as hounded political refugees in concentration camps," Shumeyko wrote.

"Today, on account of the same reasons they face imprisonment, banishment to Siberian wastelands, or execution at the hands of the Soviets if the latter succeed in forcibly repatriating them."

(New York Journal-American, September 2, 1945)

ме у неї на меті. Вона старається число українців зменшити всякими способами...

Коли поляки кличуть до повороту поляків, то кличуть якраз тих, що з політичних причин не хочуть до Польщі вертати. Вони кличуть тих, що мають упередження до уряду, створеного під впливом Москви, і їм обіцяють, що ніхто не буде їх переслідувати, ні карати. Чи ці заклики поляків до поляків будуть мати успіх, дається ще бачити. Та для нас це не важне, а важне те, що коли поляки кличуть до повороту людей, яких можуть вважати за політичних противників, то нічого подібного нема в відношенні до вининених за межі України українців. У відношенні до українців за воєнних злочинців вважає советська влада не тільки політичних противників, але й звичайних не-політичних людей, яким лиха доля судила попасти проти своєї волі на примусові роботи в Німеччину. Звідки ця різниця? Звідти, що хоч і Польща має уряд, створений під впливом Москви, то з огляду на „вищу політику“ Польща вважається ще за окрему державу, а ця держава має ще якусь мірку самостійності до якогось часу і поляки можуть ще бути поляками і милуватися над поляками. Та Україна є „невідірною“ часткою Советського Союзу (хоч Сталінська конституція признає їй право відірва-

Союз Українських Канадійських Вояків. — Свято День Матері 6. травня ц. р. в домі СВКВ в Лондоні. На переді сидять о. С. П. Симчук, укр. прав. капелан і капт. о. М. Горшко, укр. катол. капелан. П. І. Юзик з Редхайна, Саск., співає солю; пані Барет при піані. (Через Канцелярію КУК.)

тися, але без означення законного способу, в який вона мала б це зробити). Це не лише українцям найменшого права самостійно обзаватися, а накладає на них обов'язок насліпо виконувати бажання Москви. От і виходить таке, що навіть українці в уряді України не сміють за українцями упійнутися, а мусять слухати проти українців як сліпе знаряддя Москви. Рішає Москва знищити кілька мільйонів українського народу, як воєнних злочинців, то українці в уряді України мусять виконувати роль московських катів і винищувати свій власний нарід як воєнних злочинців, хоч сама Москва таких самих „воєнних злочинців“ московського походження закликає до повороту і гарантує їм спокійне життя. Так само й Польща таких самих „воєнних злочинців“ закликає до повороту та обіцяє їм спокійне життя без переслідувань і кар.

Як би Україна була такою державою, як московські прислужники її мають, то й вона могла би кликати українців з чужини до дому та гарантувати їм можливість життя. Однак нічого подібного нема. Україна українців до дому зовсім не кличе. Вона навіть комуністів не кличе, а всім не-комуністам без обиняків погрожує карою смерті. Хто має очі, аби видіти, нехай дивиться; хто має уха, аби чути, нехай слухає; хто має мозок в голові, аби думати, нехай думає.

Всі чужинці, які грали головні ролі, а особливо п. Софія Рафалович та Ігнасіо Агест, як судити, є фаховими артистами, грали прекрасно і мають добрі і добре виплекані голоси. Аматори вже були трохи слабші, а хорові номери місцями навіть недописували.

Назавгаля враження є дуже додатне, і цю оперу безумовно слід кожному почути. Українці можуть спокійно приводити чужинців і їм не доведеться стидатися. — („Перелом").

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

3 МУЗИКИ

ОПЕРА „ПРИЧИННА“.

Дня 17. липня відбулася в камерному салоні „Консехо де Мухерес“ перша вистава опери „Причинна“.

Сюжет опери є базований на творі Шевченка того самого імені. Розробив лібретто, скомпонував музику, підготував твір до сцени проф. Лихнякевич, який також і підготував співаків.

Музика і вокальна частина перейшла під провідом проф. А. Лихнякевича. Режисуру провадив п. Н. Величковський, декоративну частину п. І. Кривий.

В головних ролях виступали пані: С. Рафалович — сопран, М. Яксон — контральт; балетна група — школи Н. Нікуліної. Мужеські голоси Ігн. Агест — тенор, А. Ешмантас — бас, А. Дружко — баритон і ін.

Щодо самого твору і його артистичної та музикальної вартості, то треба бути знавцем, щоб бути з стані щось позитивне твердити. Зазальне враження є дуже добре. Хоч вистава зі зрозумілих причин не може претендувати на дійсну оперу вже хоч би через обмеженість музикальних, вокальних, декоративних і взагалі театральних засобів, всеж вона далеко пересягає рівень наших аматорських вистав.

Всі чужинці, які грали го-

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

24. серпня 1905.

ЗГІНУЛО 8 УКРАЇНЦІВ У КАМІНЬОЛЬОМІ.

Велике нещастя сталося в каміньюльомі Лігав Портленд Семент в Ормровд, 7 миль від Алентавну, 16. серпня. Великі маси каміння засипали 20 робітників, з них вратувалися лише 3. Поміж убитими є 8 українців, а 4 покалічені узали до шпиталю. Згинули: Сенько Терещенко, Юрко Кокомос, Іван Хотякевич, Стефан Величко. Ці українці походили з Галичини, а ніші з Бердської столиці на Угорській Русі. Ні один з убитих не належав до У. Н. Союзу.

РОЗДІЛ ШВЕЦІЙ ВІД НОРВЕГІЇ.

Як звісно, дві держави, Швеція й Норвегія, були зі собою злучені юнією під володінням одного короля. Норвегія рішила відлучитися від Швеції і в тій справі відбулося загальне голосування народу. При плебісциті на 321,000 відданих голосів лише 161 було проти відлучення. У місяць серпня має бути скликаний норвезький парламент для остаточного вирішення справи.

УКРАЇНЕЦЬ З ХОЛМЩИНИ ШУКАЄ МІСЦЯ.

Як платне оголошення поміщено таке: „Шукає місця українець з Холмщини, народний учитель; грає на скрипці, може вести хор, узміє дяківство. Хто потребував би такого чоловіка, хай зголоситься до редакції „Свободи“.

31. серпня 1905.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НЬО ЙОРКУ.

В неділю, 18. серпня 1905. р. відбулося посвячення української греко-католицької церкви в Нью Йорку. Церква поміщена в будинку під ч. 324 Іст 20-та вулиця і як патрона має св. Юрія. По скінченню утрени засів на єпископський престол лат. ньюйоркський єпископ-помічник Кусак, а целебрував Службу Божу о. Велигорський з оо. Струтинський і Чаплинський як дяконами. Цей останній має бути парохом і він виголосив проповідь. При кінці Служби Божої парох з Йонкерс, о. Тимкевич, подякував по англійськи єпископові й архієпископови за поміч на руки генерального вікарія, а йому відповів єл. Кусак.

По скінченню церковних церемоній запросив п. А. Хромовський генерального вікарія, монсінюра Лавела, українських священників, церковний комітет і адвоката Шипмена та його жінку на обід до Кафе Булевард при 2. есеню. Там виголосило кілька промов. — Оцю новину написав на підставі звіту з посвячення в тижневику Ди Кетоліс Нюз, бо ніхто з українців з Нью Йорку не надіслав допису.

Кожний свідомий американський українець повинен бути членом українського народного союзу.

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями і робітниками в „Свободі“. Зголошувачі у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій газеті.

УВАГА! — РАЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ БРАТСТВА СВ. ЙОСАФАТА, відділ 217 Українського Народного Союзу влаштовується:

КУКУРУДУЗЯНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1945)

НА НОРТ ГУДМАН

Початок у годині 2. пополудні. Вступ 10 центів.

Братство св. Йосафата запрошує всіх громадян до численної участі. Буде пригравати музика п. Мих. Юркова. Враз дощу Пікнік відбудеться в гали Клубу св. Йосафата при Вілсон уайці. Комітет.

SURMA
RADIO BALL & CONCERT
 Sunday, Sept. 23, 1945
WEBSTER HALL, 119 East 11th St., N.Y.C.
 Commencing 6 P.M. Adm.: .75 Plus .15 Tax - Total .90
GALA ENTERTAINMENT
 JOHN SEMAN with Electric Violin and
 h's ROYAL NEW YORKERS ORCHESTRA
EVERYBODY WELCOME

ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. СОЮЗУ: В ДІТРОЙТІ, ГЕМТРЕМК І ДІРБОРНІ, МІШ.

ВАЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

для відділів 20, 75, 94, 141, 146, 175, 183, 203, 292 і 444 відбудуться

В НЕДІЛЮ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1945)

В УКР. НАР. ДОМІ, при 4655 МАРТІН УЛ. в годині 7:30 ввечір.

На зборах буде прийнятний організатор п. Д. Білешкий, Просимо відділових Урядників, Делегатів, Членів і не Членів прийти на означений час.

Головні урядники: д-р А. Т. Кібзей, В. Дідик.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІМ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 50 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука 55 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука 75 ц.

ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частинах. Зладив Ф. Колесса 75 ц.

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Рудницький для народних шкіл 60 ц.

МАТЕМАТИКА, Ів. Андрущенко, практичні поради з арифметики та геометрії, опр. 50 ц.

ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крилякевича 15 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей, о. С. Біленький 50 ц.

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Bklyn 4-0237—NY 9-0583

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

Портрет і висування підлог, пост. робота, добра плат., 8 год. ночною. Room 422, 110 W. 42 St., N. Y. C.

ПОТРЕБНО ЖЕНЩИН

Жінок чистити офіси, від 6 до 10:30 вечором. Добра плат., Room 422, 110 W. 42nd St., New York City.

ДЛЯ КРАШОГО ЗАВТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЕННІ БОНДИ!ПОТРЕБНО
МУЖЧИН—ЖІНОК

МУЖЧИН—ЖЕНЩИН

Ви об'язані супроводити себе самого і вашої родини дістати стаття працю. ДОБРА ПЛАТЯ

Респектуючі позиції з гарними робітничими умовами є пропозиції для портретів

Висування флюїда Жінок до чистоти

В офісних будинках і банках Голосити тепер, до добрих позицій

145 W. 45 Street, N. Y. C. Near Broadway, Room 500

ПРОТОКОЛ

З НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАСІДАННЯ
головного уряду Українського Народного Союзу, що відбу-
лось в дні 23-го до 26-го липня 1945 року в домі У. Н.
Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерсі Сіті, Н. Дж.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, П. ДУДИ:

Віповажаний Головні Урядники У. Н. Союзу:
Рік 1944, був роком 50-літнього Ювілею Українського Народного Союзу і пройшов він в Канаді з більшим успіхом, як котрийнебудь попередній рік. В цьому році приєднано коло 650 нових членів, що завдячувати треба лише кільком активним одиницям, а найбільше організаторови п. В. Гірякови. Зорганізовано також один новий відділ, який розвивається вдовольно. В цьому році я мав нагоду виступити кілька промов про Український Народний Союз в Дітроїті, Гемтсрем, Віндзор, Іст Віндзор та Ліндгтон. З нагоди ювілейного року розіслав я два об'їзники до всіх відділів, які були опрацьовані спільно з організатором п. В. Гіряком.

З переписки з поодинокими відділами, я прийшов до переконання, що в Канаді є велике поле до праці, однак є дуже мала кількість працівників. Один організатор, який їде лише туди, де знає, що напевно йому туди їхати оплатити і один радник, який поза свою місцевість і поблизу околицю, нікуди не їде, є цілком замало. Є відділи, що існують по чотирі і п'ять років і тих відділів досі ніхто ani разу не відвідав і не диво, що такі відділи не ростуть, а навпаки, стоять на місці, або й падають.

Повищу справу головне засідання повинно взяти під увагу і винести відповідні рішення. В парі з повиним, не менше важливо є справа пропагування ідей У. Н. Союзу в Канаді. Дотеперішнє пропагування не є відповідним і треба придумати щось кращого, щось нового, бо тепер вже не вистарчає лише голосити, що „Український Народний Союз існує в Канаді“, а треба також відбивати удари, які отверто чи закрито йдуть на нашу адресу з деяких сторін.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, С. СЛОБОДЯНА:

Хвальний Уряд У. Н. Союзу:
Про мою діяльність у Філадельфії й околиці вже було згадувано в нашій часописі „Свободі“.

Рік 1944 був ювілейним, бо в цьому році ми обхотили 50-літнє існування нашої організації. Як тільки ексекutive Союзу проголосила цей рік ювілейним, я з д-ром Галіном та за старанням відділів з Філадельфії та околиці, алаштували величавий концерт, а разом з нагоди ювілею старался, щоб зорганізувати більше число членів.

Упродовж року скликали ми кілька разів окружні збори, на котрих обговорювали організаційні справи. Я відвідував також відділи, де я промовляв про те, які користі мають члени, що є зорганізовані в У. Н. Союзі.

Рівнож старався працювати з українською молоддю, котра є дійсно діяльною в Філадельфії й околиці. Був я кілька разів на їх спортивних змаганнях, а теж на їх ювілейних святі. Справді не можуть вони тепер похвалитися великими успіхами, бо багато хлопців зі Союзової спортової дружини служать в армії.

З головної канцелярії не мав я ніякого припорушення, бо наші відділові урядники є об'язані добре зі статуту нашої організації, та працюють щиро й без роздорів.

Старався я, щоб до Філадельфії прибув організатор та допоміг зорганізувати більше число членів. Отже запрошено п. Загаєвича, котрий зорганізував в околиці Філадельфії досить нових членів.

За старанням пані Олени Штогрин повстав у Філадельфії новий жіночий відділ 397, котрий налічує тепер 50 членів. Крім праці для У. Н. Союзу я брав також чинну участь в громадським життю.

Складаю щирю подяку за співпрацю головним і відділовим урядникам і всім тим членам у Філадельфії й околиці, що відносилися до мене з повним довіром в праці для дорогої нам всім організації, Українського Народного Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, Т. ШПІКУЛИ:

Високоповажаний Головні Урядники й Урядники У. Н. Союзу:

Подано звіт з моєї діяльності як головного урядника У. Н. Союзу, від 1. січня до 31. грудня 1944 року.

Старанням окружного комітету всіх відділів У. Н. Союзу в Шікаго й околиці, дня 28. травня 1944 року відбувся 50-літній ювілей У. Н. Союзу, а по ювілею була спільна Союзова вечера в Домі Відділів У. Н. Союзу. На ювілею і вечери був гол. предс. У. Н. Союзу М. Мурашко.

Організаційні збори У. Н. Союзу відбулися 9. вересня 1944 року в Гемонд, Інд., для околичних відділів. Знов 10. вересня такі збори були в Шікаго на Норт Сайд, а пізніше того самого дня на Савт Сайд. На цих трьох організаційних зборах, головним бесідником був гол. секр. Д. Галичин, а а рівнож говорив організатор У. Н. Союзу Д. Білєцький.

Три роки минуло, як Окружний Комітет всіх відділів У. Н. Союзу в Шікаго закупив для себе дім. Добровільні жертви відділів і членів У. Н. Союзу причинились до того, що тепер ше на Домі Відділів У. Н. Союзу остаеться тільки \$2,700.00 довгу.

У 50-літньому ювілейному році У. Н. Союзу я дав дарунок для У. Н. Союзу, зорганізувавши 37 нових членів.

Уважав я за корисне діло розповсюджувати українські книжки, а головню українські книжки в англійській мові, котрі є дуже цінні для нашої української молоді в теперішню пору. Впродовж року я продав дня книгарні „Свободи“ 53 книжки.

У всіх Союзових підприємствах і зборах я брав активну участь та докладав труду і праці, щоби вони виходили успішно й корисно для У. Н. Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, В. ДІДИКА:

Високоповажаний Головні Урядники У. Н. Союзу:

Мій звіт з діяльності між Союзовими відділами в Дітроїті й околиці за 1944 рік, є такий:

Упродовж згаданого року відвідував я відділи 20, 75, 94, 146, 175 і 292. Крім цих відділів є ще в Дітроїті чотири відділи, в котрих члени не сходяться на збори й тому я неміг ці відділи відвідати. Будучи на зборах відділів, давав звіт з головного річного засідання У. Н. Союзу, а при цій нагоді закликав присутніх членів до приєднання нових членів. Та-

кож розповсюджував поміж членами й іншими громадянами Союзовий Альманах, котрий видано з нагоди 50-літнього ювілею У. Н. Союзу. Рівнож при кожній нагоді закликав а членів складати жертви на повсюдну підмогу нашим людям, і зі злочинних жертв наші відділи вже виставили поважну суму на призначену ціль.

Тому, що минулий рік був 50-літнім ювілейним роком, відділи в Дітроїті вшанували спільно цей ювілей величавим концертом, котрий відбувся 2-го квітня 1944 р. До підготування згаданого концерту і по концерті скликав я в цім році п'ять разів збори Центрального Союзового Комітету.

Теж був я присутній на двох окружних зборах У. Н. Союзу, а саме, 1-го квітня в Гемтсрем, Міш., де промовляв головний секретар Д. Галичин, і 4-го червня в Дітроїті, де був присутній організатор Д. Білєцький. Дня 29. жовтня говорив я на ювілейній святі 341 відділу в Віндзор, Онт., Канада.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, ГЕНОВЕФИ ЗЕПКО:

To the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association convening in Jersey City, N. J., Monday, July 23, 1945.

In reporting on my activity for the year of 1944 as a member of the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, I want first to state that within my locality of Akron, Ohio, both the youth branch No. 180, and the adult branch, No. 295, continue to remain active and to increase in membership.

The year of 1944 brought the 50th Anniversary of the Ukrainian National Association, an event to which we had all looked forward and one which we were proud and happy to observe. My activity during that year was as follows:

On April 2, I addressed the group assembled for the Anniversary Concert in Detroit, Michigan, where Mr. D. Halychyn was guest speaker. In addition to Mr. Halychyn and myself the UNA was represented at this event by Mr. W. Didik, Mr. P. Duda and Dr. A. T. Kibzey.

At the request of the Executive Committee I spoke at the Anniversary Dinner in Cleveland, Ohio, on April 30. This program had Mr. N. Muraszko as its speaker and was presided over by Mr. D. Szmaga.

I attended an Organizational Meeting in Cleveland, Ohio, on May 1.

On May 7, I attended a Concert sponsored by the combined branches of Youngstown and Campbell, Ohio, and participated in their program along with Mr. N. Muraszko.

In observance of the anniversary, I attended a picnic in Pittsburgh, Pennsylvania, on June 25, where arrangements were in charge of Mrs. Maria Malevich and at which Mr. D. Halychyn appeared as speaker.

At Akron, Ohio, on September 3, we held an Anniversary Banquet and had as our guest, Mr. D. Szmaga. I assisted in the arrangements for this affair and also addressed the group the evening of the banquet.

In my capacity as a member of the Cultural Committee, I was given no official assignment during the year of 1944. However, with the publication of Henry W. Chamberlain's "Ukraine: A Submerged Nation" a concerted effort was made to place this book in all the libraries and schools in my locality.

Additional activity was centered on work connected with the furthering of the war effort of our country. I represented the UNA at meetings called by the American Red Cross and the War Loan Committee in our locality and there had an opportunity to make known the extent of work and cooperation by our UNA members. I gave considerable time and effort to these various committees.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО, М. ДАВІСКИЕВ:

Вельмишановний Уряд У. Н. Союзу, Пані й Панове:

Минулий рік, себто 1944, був для нас, головних і відділових урядників та всіх членів У. Н. Союзу, історично важним роком. Бо в згаданім році Батько Союз закінчив своє перше півстоліття тяжкої праці. Наші попередники поклали чимало праці, щоб зробити Союз тим, чим він є нині. Неодні піоніри пішов вже до гробу, не дідавшись цієї славної хвалі, щоби разом з нами святкувати 50-літні роковини заснування У. Н. Союзу.

Уважаючи 1944 рік великим роком в Союзовій історії, я виказав упродовж того року для поширення Союзової ідеї більше праці ніж у якійнебудь іншим році. Щоб збудити по відділах більше охоти до Союзової праці, я вів щирою переписку з урядниками багатьох відділів, а також помішував відповідні листи в „Свободі“. Та найбільше працював я таки для відділу 238, де я є секретарем, діставши до нього кількадесят нових членів.

З огляду на те, що цей відділ має значне число членів у війську, я держав з ними всім тісний зв'язок. І так я вів переписку з тими членами, подавав їм різні новини зі Союзової діяльності та зі загального громадського життя, і в такий спосіб піддержував в них духа та почуття, що вони є членами такої Союзової родини, яка за них не забуває, яка є з ними.

Маючи на увазі, що 1944 рік був ювілейним роком, то я зараз зпочатком року переписався із кожним відділом моєї округи, закликав їх до відвідування праці над збільшенням членства, та радив, щоби спільно устроювали 50-літній ювілейній святі й в такий спосіб виказали правдиву любов для Батька Союзу.

27. травня 1944, на припорушення ексекutive У. Н. Союзу, я був прийнятий на організаційних зборах у відділі ч. 84 в Савтпорт, Конн., де я виступив з відповідним організаційним рефератом. По рефераті були різні запити, на які я давав вдовольняючі відповіді. На зборах були прийняті урядники відділів Союзу з Гартфорд, Стемфорд і Бріджпорт, Конн.

28. травня, також на припорушення ексекutive У. Н. Союзу, був я прийнятий на 50-літній ювілейний Союзовий святі в Нью Гейвен, Конн., котре те свято устроювали всі Союзові відділи стейту Коннектикат. На святі був прийнятий головний касир У. Н. Союзу, п. Р. Слободян, і редактор „Вікні“, п. С. Шумейко. Оба вони виступили відповідні святотні реферати.

Я також був покликаний до слова і виступив коротку промову, завзяваючи прийняти, щоби по скінченню свята брались до праці, бо самим святом Союз недовольниться.

11. червня, на припорушення ексекutive У. Н. Союзу, я був прийнятий на 50-літній ювілейний святі відділів ч. 52, 199, 207 і 253 У. Н. Союзу, в Савт Діріфілд, Масс. На святі був прийнятий головний секр. п. Д. Галичин, котрий виступив

святотчний реферат про початкові труднощі при творенні Союзу та про теперішню Союзову працю. Я виступив промовою українською мовою, а описі говорив також по англійськи до молоді, закликаючи її йти в сліди своїх батьків, та вступати в ряди Союзу, і перебирати праці на себе. По рефератах були наради з відділовими урядниками, від яких п. Галичин вимагав більше праці над зорганізуванням нових членів для У. Н. Союзу.

24. вересня відбулось величаве 50-літнє ювілейне Союзове свято в Бостон, Масс., влаштоване відділом 238 У. Н. Союзу. Я, як секретар цього відділу, чи мало натрудився, щоби свято випало якнайкраще, як під моральним так і матеріальним оглядом. На святі промовляв гол. секр. п. Д. Галичин, який представив присутнім зріст і поступ Союзу за час свого існування. На святі були прийняті і давали привітні представники поодиноких відділів Союзу з стейту Месечусетс.

Я натрудився багато, щоби зорганізувати до відділу прийняти те число членів, що було назначене ексекutive Союзу. Це число виносило 30 членів, і я їх самий зорганізував. Крім того предсиди відділу П. Мороз зорганізував 8, а член С. Ярош 2, так що наш відділ зріс в ювілейній році на 40 членів.

До мене, як гол. радного У. Н. Союзу, відносились за порадою в різних союзових справах відділові урядники і члени, а я завжди давав їм належні відмови.

При цій нагоді я висловлюю щирю подяку ексекutive, всім членам головної уряду, та всім відділовим урядникам і членам У. Н. Союзу за щирю співпрацю зі мною, та прирікаю, що буду я на далі, після моїх найкращих сил, працювати для нашого Батька Союзу.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Нью Йорк, Н. Я. — До списку

жертводавців з віча, 1. липня 1945, додати: Давид Кальба \$10.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Уряд Бр. Союзу, с.с.

Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що три-квартальні збори відбулись 9. вересня в галі 2. годині пополуночі, а галі де звичайно. Були звіт контр. комісії і інші важні справи. Невірний член віддає карт згідно до статуту. — За уряд: Н. Броушкін, предс.; Т. Крика, кас.; Л. Яворський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори

Тов. Над Збруча, від. 280, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 2. пополуночі, а в У. Н. Домі, 608 Бей Лавандіа Еве. Прийняти на зборах всіх членів є обов'язковим. За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

КІВЛЕНД, О. — Тов. ім. Івана

Франка, від. 334, повідомляє, що місячні збори відбулись 9. вересня, в 1. годині, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до пологодження. Довгують члени просимо прийти і вирішити свої довг. — За уряд: Н. Задерський, предс.; С. Морозовський, секр. кас.; І. Жук, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори

Тов. Зап. Січ, від. 75, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 1. пополуночі, в У. Н. Домі при Мартіні ул. Просимо членів прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. — За уряд: Р. Вазик, І. Ступешкин, М. Присташ.

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Місячні збори

Тов. Зап. Січ, від. 367, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 1:30 пополуночі, в церковній галі. Просимо всіх членів жити на збори та вирішити свої задовгості. Просимо членів не забувати, що в організації вродила сила і тому ми повинні всіма силами старатись приєднувати нових членів до Союзу і Товариства, а головню молоді. — За уряд: А. Байді, Т. Песко, Р. Дітріш.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов.

Мир, від. 324, відбулись в суботу, 8. вересня, в Укр. Громаді на 23. і Браун ул., тоді в галі 8. вечір. Просимо всіх членів прийти на означений час, а довгуючі члени обов'язково повинні прийти і вирішити свої задовгості. — За уряд: О. Горюхівський, предс.; П. Максимович, кас.; Г. Бучко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу,

від. 292, подає до відома усім членам, що місячні збори відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 12:30 пополуночі, в У. Н. Домі, 4655 Мартіна ул. На ці збори зв'язуємо члени прийти. Звертаємо усім членам увагу, котрі не платять до місячної каси, щоби старались платити свої належності на час. Каси не хочете підтримувати, то яке право хочете мати, щоб каси за вас платили до Союзу. Члени, котрі мають довг в Союзі на свої храмотах, хай старуються його сплатити. Не забувайте вписувати свої дані до Союзу. — І. Форіс, предс.; І. Андрусьевич, кас.; П. Кізел, секр.

СІРАКОЗ, Н. Я. — Тов. Укр. Січ,

від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 3. пополуночі У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час. — За уряд: О. Шмодяков, пр.; В. Оскарський, фін. секр.; І. Калінич, кас.; А. Яворський, рек. секр.

КІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Січ,

від. 336, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 1. пополуночі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до пологодження. — В. Волосинський, предс.; Г. Кісінський, секр.; Т. Калымух.

НЬО ЙОРК, Н. Я. — Укр. Нац. Зап.

Тов. Дністер, від. 361, визнає всіх своїх членів взяти членську участь у місячних зборах, що відбулись в суботу, 8. вересня, в галі 8. вечір, в церковній галі, 28. 1-го вул. Просимо членів не віддавати на збори, а прийти і брати участь у важних справах. — За уряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галінич, кас.; В. Павліз, рек. секр.

КІВЛЕНД, Н. Я. — Збори Тов.

Укр. Січ, від. 182, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 2. пополуночі, в галі парохіальній, 45-47 Говл Еве. Пасейн. На порядку щара є важні справи до пологодження, тому просимо членів прийти на збори. Довгують члени напомнимемо вирішити свої задовгості, бо інакше будуть сусідні. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яевкін, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Сестр.

Благоушених, від. 125, відбулись в неділю, 9. вересня, в галі 1. пополуночі, в парохіальній галі при Оксфорд Ріве ул. Звертаю на увагу, щоби просимо членів прийти на збори, бо означений час. — Ксеня Петрик, пр.; Петронія Яворська, кас.; Іванка Поділа, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Місячні збори

от. ім. Дмитра Вітовського, від. 268, відбулись в суботу, 8. вересня, в галі 7:30 вечір, в Домі Громади, 2171 Вакемінг ул. Просимо членів явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючі члени визнаємо прийти і вирішити свої задовгості. Просимо не забувати про приєднання нових членів, як старших так і дітей. — Уряд: В. Пінтель, предс.; Г. Михайлов, кас.; П. Океян, секр.

БРУКЛІН, Н. Я. — Триквартальні

збори Тов. ім. Богдана Хмельницького від. Покр. Пресв. Гройні, від. 158, відбулись в суботу, 8. вересня, в У. Н. Домі, 216-218 Гренд ул., тоді в 8. год. вечір. Згідно до статуту товариства і ухвалою рішучих зборів, член, котрий не явиться на збори, підлягає карі 50 ц., яка не буде дарована, а буде вписана до місячних вкідок. Член, котрий не заплатить вповні належностей до товариства, страчить право до всякої допомоги. Тому щоби уникнути всяких неприємностей приходить всі на кожні товариські збори. — М. Кіт, рек. секр.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

ЗАНОТАМІ 50 КЕНТІ

одні примірник

Замовляйте у книгарні „СВОБОДА“

83, GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ВУНСАКЕТ, Р. АМ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбулись 8. вересня, в галі 7. вечір. О. Бовіаком кожного члена є життєвсь. — Уряд.

ПОСІО БУКАТА

— Малюю — ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ ОБРАЗИ

Виробляю. ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ і т. п.

у власній роботі.

JOSEPH BUKATA 417 CHILTON ST., ELIZABETH, N. J.

МИРОН ЛИТВИН

І СИН

УКРАїнські ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щиро і чесна

601 SPRINGFIELD AVENUE, SOUTH BRITAIN, PA.

IRVINGTON, N. J. Phone: ESsex 4-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБИГТО

Завжди ШАПДЬ дешо з вашого забезпечення.

Ми улаштуємо прекрасні ЦІЛІЯ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смерті і родині клієнта: KAIN MORTUARIES, INC.

S. KANAI KAIN, Pres. 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Phone FE 4-4646

— or — E. H. VREELAND, Mgr. 88 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.